

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Laptulajdonos: ZICHERMANN HERMAN.

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 4 kor. — fil.
 Fél évre 2 " — "
 Községeknek 1 " 24 "
 Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetési díjak:

Négy hasábos petit sorért 20 fillér. Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
 „Nyilttér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 fillér.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. L. utóda, Budapestben: Goldberger A. V., Általános tudósító VII. Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bernát, Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában: A. Oppelík, Schalek H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz.
 Felelős szerkesztővel értekezhetni naponta déli 12—1 óra közt.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Gazdaság és ipar.

A gazdasági életben derű és boru váltakoznak. Fejünk fölött még vészjelző felhők tornyosulnak, a távolban pedig már mutatkozik a reményt kölcsönző napsugár. Tudjuk és érezzük mindnyájan, hogy ez így nem maradhat, csak azt nem tudjuk, távol van-e még a javulás vagy közel.

Számos tünet mutatkozik, mely jó reményekre jogosít. Kereskedelmi mérlegünk aktív volta, a valutaszabályozás nagy művelétének előrehaladása, a céltudatos állami politika, az iparművészetek előhaladása és az irántuk való érdeklődés előzódása mind olyan momentum, a melyből bátorságot meríthetünk a jövőre. Másrésztől a kimondhatatlan kislétkétség, a mely uralkodik, a végzetlen üzleti pangás, hitelviszonyaink rendezetlen volta olyan momentumok, melyek sokakban nagy skepsist keltenek és a javulást még távolinak tüntetik fel.

Nem elméletileg, hanem gyakorlatilag óhajunk ezen két vélemény helyes vagy helytelen voltának megbirálásához hozzájárulni, hogy a jelenlegi gazdasági helyzet valódi, hamisítatlan képét nyerjük és tények alapján pendítsük meg egyik-másik eszmét, mely nézetünk szerint alkalmas volna, viszonyaink szanalását kedvezően befolyásolni. Gyakorlati módokat fogunk alkalmazni, mert a betegség világosan élénk táru, gyógyítása tehát csak ily módon lehetséges.

Ezen szempontból kiindulva következő kérdésekre kell megfelelnünk:

1. Mi az oka a jelenlegi kedvezőtlen gazdasági helyzetnek, főleg nemzetközi, vagy lokális jellegű-e?
2. Pénz és hitelviszonyaink mennyiben befolyásolják a helyzetet?
3. A községek mily hatással van iparunk fejlődésére?
4. A monarchia belviszonyai fejlődésétől mi várható?
5. Iparos osztályunktól mit várhatunk,

a társadalmi viszonyok képezhetik-e egy gazdasági fejlődés kiindulási pontját?

Hogy egy általános gazdasági fellendülésnek megvan a határa, az természetes és pedig azért, mert a gazdasági történelem tanúsága szerint minden fellendülés tulspekulációt szül, mely meghozza a maga gyümölcsét, a mennyiben a tulspekuláció által teremtett áruk keresletre nem találva, nyomják az árakat és ily módon megkárosítják azokat, kik nagy árukészletek birtokában vannak. Ha az árukészletek tókében erős kezekben vannak, ezek lassacsán redukálják a produkciót és így egyrészt a készlet és újabb termelés, másrészt a fogyasztás között felmerült különbözetet idővel ismét kiegyenlítik, szóval a kereslet és kínálat közötti szűkséget egyensúlyt ismét helyreállítják. Ha nem, akkor a termelő bármi áron tudni igyekszik árujan, beáll az árdevalváció és ennek következtében a válság.

Hol nyilatkozik meg jelenleg a tulprodikció? 1896 óta a közlekedési eszközök, a villamosság alkalmazása folytán rendkívül megsaporodtak, a tengerentuli gyarmatok megszerzésére irányuló tettek rendkívüli áldozatokat követeltek és az ennek folytán termelt nagy kivitelt az ipari, főleg a silányabb cikkek egy óriási produkcióját eredményezték. Anglia, Németország, az Egyesült-Államok, Afrikában, Kelet-Ázsiában és a Nyugat-indiai szigeteken nagy foglalásokat eszközöltek és eszközölnek, melyek részben már eddig is óriási tőkéket nyeltek el, részben fognak még elnyelni, mely tőkék kamatozása azonban csak a jövőre várható, Amerikában a spanyol háboru sikeres befejezésére nagy fellendülés következett, melyet a következetesen keresztülvitt védvámrendszer is táplált és mely a trust-rendszerben érte el tetőpontját. Tul az óceánon a trustök roppant termelést mutatnak fel, mely az olcsó előállítási árak folytán nyomja az európai árakat. A mig az Unio fogyasztás

felvette ezen termelést, a versenyt nem éreztük, jelenleg azonban már tulment az amerikai keresleten, azért alacsonyabb árak mellett keresi fel a kontinentális piacot. Mily állapotban találta ezen új konkurrens Európát? Németország, Franciaország, Belgium, Anglia rendkívül fokozták termelésüket, melylyel új fogyasztási piacokat, kivált Ázsiában akarják ellátni. Közbejött azonban a transzváli és chinai háború, mely a kivittelt és a fogyasztást megakasztotta. Az európai ipar tehát két tűz közé került: az egyik az amerikai verseny, mely annál erősebb, mert ezelőtt nemcsak hogy onnan nem kellett konkurrencziától tartanunk, hanem kivitteli piacunk is volt, másrészt a fogyasztás megcsappanása az afrikai és keletázsiai gyarmatokban, mihez a háboruk nagy költségei is járultak.

Európa és Amerika tehát óriási összegeket investáltak, melyek eddig nem gyümölcsöznek. A tőkék le vannak kötve, sőt sok képzelt tőke lett felhalmozva, mely most, midőn a redukció korszaka beállt, annál nyomasztóbban hat a közgazdaságra, mert kamatot csakis a valódi tőke hajt.

A pangásnak tehát addig kell tartania, míg a képzelt tőke majd elenyészik, vagy a valódi tőkévé változik át. A közbeeső időt pangás fogja betölteni.

Korántsem beszélhetünk tehát gazdasági válságról, mely csak hazánkban dul. Válságról egyáltalán még nem lehet szó, hanem egy általánosan elterjedt visszahátáról, a józanság és gyűjtés egy korszakáról, mely az élénk vállalkozási kedv korszakára következik.

A pangás külföldről indult ki, okai ott gyökereznek, nálunk csak hatását érezzük. Természetesen voltak nálunk is körülmények, melyek hatása akkor mutatkozott meg erősebben, midőn a külföldről jövő áramlat itt is érezhetővé vált. Ezen speciális visznyokra a következőkben részletesen rá fogunk mutatni. Most csak általánosságban óhajtottunk

foglalkozni a pangás alapokaival és bebizonyítani annak nemzetközi jellegét.

A visszahátásnak első sorban a pénzpiacra kellett megnyilatkoznia és pedig azért, mert a nagy termelés a hitelgények fokozásával jár. Első sorban tehát ezekkel kell foglalkoznunk. — 4.

Nyomoruság.

Vagy harmadfélezer utazó működik most a vidéken, hogy a rendeléseket az őszi-téli raktár pótlása és a tavaszi szükséglet fedezése céljából felvegyék. Éppen annyi kereskedelmi utazó napról-napra keserves jeremiádkat küld főnökének: minden erőlködésem hiábavaló, hallatlan rossz az üzletmenet, legjobb bevők tartózkodnak az újabb rendelések feladásától, incasso nincs! Hiába az utazók minden szorgama, a hány jó, hitelképes kereskedő csak akad, az mind egyformán panasz-kodik, jajgat, de se nem rendel, se nem fizet. A rosszabbik, gyöngébb bevők ugyan még rendelnek, de nem fizetnek. Ez az egész különbség.

Ez a jelenség, így időnként, máskor is előfordult. Megtörtént már más években is, hogy a vidéki bevők egy ideig tartózkodtak a vásárlástól, de soha sem volt ennek a tartózkodásnak olyan mélyreható oka, mint most. Mert nem pillanatnyi lehangoltság, sem rossz árviszonyok okozták ezt a mostani vigasztalan helyzetet. Hiszen a termés is elég jó volt, gyümölcs rengeteg mennyiséggel kerül a piacra, egyes nyertermékek pedig, mint például paprika, olyan hatalmas mennyiséggel fizette meg a termelők fáradozását, hogy ilyen eredményre még azoknak a bizonyos legöregebb embereknek a dédapja sem emlékezik. És azért mégis irtózatos nagy a szegénység. Irtózatos a nyomoruság. Mintha nem is a tejjel-mézzel folyó európai Kánánban, Európa élestárában, hanem valahol az Indiai éhínséges tartományok egyikében volnánk, olyan rikitó a nyomoruság nálunk is. Igaz, még nem hevernek az éhezők garmadával az utcán, még hitelez a hentes, meg a pék. De azért az éhezők fájdalmas panaszkodásánál fájdalmasabb az a tompahangu gyászinduló, mit uton-utfélen rideg egykedvűséggel, a törvény kérelhetetlen szigorának kegyetlen érzéketlenségével ver ki a végrehajtott ezred-dobosa. Soha ennyi végrehajtott, soha ennyi fizetési képtelenség, soha még ennyi árverezés, mint mostanában, nem volt. Mert nem a bejelentett üzleti fizetési képtelenséget értjük. Itt az arány nem

TÁRCZA.

A honszerelemről.

Sivár lelkeknek vásári zajában
 Van még, ki erről énekelni mer?
 Ki az, kit el nem ragadt a tolongás?
 Ki az, kit el nem kábitott a zsongás,
 A vak-szerencse, az olcsó siker?
 Te, halvány arcu dalnoka a szívnek,
 E dalt elverni én nem engedem!
 Nézz szét, e hely itt nem templom, piac csak,
 Kibérelt sátra kufárnak, pimasznak...
 Hallgass e dallal, hallgass, gyermekem!

Mért hengejtnéd el a megfeszített
 Érény sirjáról azt a nagy követ?
 Hogy lássuk, ime nem maradt meg épen
 Az Ige sem, hogy belőle kilépjen
 Egy Krisztus, akit senki sem követ?
 Utcza röheje, tömeg buta gunyja
 Mulasson majd az árva lépteken?
 Vagy orditozva, sárral megdobálják
 Érték hordozott tövis koronáját?...
 Hallgass e dallal, hallgass, gyermekem!

Ah, volt idő, volt, hogy a Messiásnak
 Szavára a holt felkelt, járt, beszélt;
 A Caesaroknak lánczata a szabadság
 Rablélkei fonálként elszakajták
 És játszva győztek le halált, veszélyt;
 Ujintásra feltámadt a tenger

És átcsapott a büszke hegyeken,
 Vagy alját addig nyalta, véste, törte,
 Mig lebukott a megvetett gödörbe...
 Hallgass e dallal, hallgass, gyermekem!

De nézd e posványt: Nézd e büszke köszált!
 Hol az a Krisztus, kinek szent szaván
 Oly harez riadjon köztük, melyben ormát
 A posvány zajgó árjai lehordják?
 E harezban a hegy lesz nagyobb csupán.
 Látod az égben lángnyelvek keringnek,
 Fojtát gőz ül az elzárt völgyeken,
 Viharszag érzik, jele ujhodásnak!
 Ne hidd, az egész lassu rohadás csak...
 Hallgass e dallal, hallgass, gyermekem!

A honszerelem — hidd meg — ajkon él csak!
 Nézd itt a pompás czifra sirokat:
 Arany betűkkel hirdeti az oszlop,
 Hogy viselője már nem él, feloszlott,
 Virág, selyem közt, díszben elrohadt.
 A honszerelem ott ordít az ajkon.
 De ám a szívben holt az érzelem,
 Mig tengerárként zug széthömpölyögve
 Nincs a kebelben egy parányi csöppje...
 Hallgass e dallal, hallgass, gyermekem!

Akadhat tán még, akinek szívében
 A honszerelem ég, nem tagadom,
 Kit messze ütött sorsa a honától,
 Most egy rögéért sajtó szive lángol,
 S emészti lelkét honfi fájdalom...

Ó, hogyha szive a miénk lehetne!
 Életet vennék ama könnyeken
 Beteg hazánkban, mely ha talpra állna,
 Így mennydörögne halvány dalnokára:
 Ne dalt, riadót verj már, gyermekem!
Farkas Antal.

A bunda.
 — A „Debreczen-Nagyv. Értesítő” tárczája. —
 Van egy cseh cselédem. Ambátor rettenetes autipathiával viseltetem honfiktársai iránt, mégis ezt az egyet megtűröm a közelemben. Dolgos, csendes leány s a legjelentéktelenebb dolgot is nagy komolysággal mérélegeli; mondhatnám, analizálja. Hogy mily körülmények között került hozzám, arra már nem emlékezem határozottan, de bizonyára a feleségem szánakozó áldozatkész-sége juttatta kenyeréhez. Honfiktársaira a „galucsni” behozatala miatt haragszom. Tudvalevő, hogy a 48-as szomorú napok után rajzoltunk a csehektől. Sok vizenyős dologgal együtt importálták be a galucsnit is. És ma, gyenge, permetező esőben, ha végig sétálsz a köruton, keservesen tapasztalod, hogy azok az emberek közönséges rablók, akik megfosztottak egyik kedves gyönyörűségedtől, a szép, formás kis női lábacsák szemléltetésétől. Ma mindig és mindenütt a galucsni mered rád, ijesztő, fényes feketeségében. Hála a gyöngéd nem örök hiúságának, néha-néha mégis akad a szemnek egy kis préda, egy-egy makrancos piczi lábacska, mely nem tűr zsar-

nokot maga fölött. De elég!... Ez már legényes szólásjog és meghaladja a feleségem diktálta szó-lásszabadságomat.
 Az én cselédem a minap roppant ünneplés arcot öltött. Bejött hozzám és szót kért. Megadtam. Ekkor nem éppen virágos nyelveze-tével előadta, (bár csak előadta volna) hogy az ünneplő új télikabátomat valami szemfüles ün-nepi gratuláns elemelte az előszobából. Leintet-tem, mert ez szíven talált. Hány álmatlan éj-zsaka, mennyi keserűség, családi perpatvar fűző-dik e bundához! A feleségem sosem bocsátja meg annak a bundának a születését. Ő nélkülöz, küzd, megnéz minden krajczárt, hogy öreg nap-jaira legyen egy kis nyugalmas félszke és én száz pengőt dobok ki egy bundáért! Hát nem jó lett volna még a régi? Nem, a nagyságos urnak bunda kell, városi bunda, mintha mindannak da-czára nem rina ki belőle a bugris. És ezt a bun-dát ellopták. Szinte hihetetlen. A rendőrségre siettem és bejelentettem az esetet. Megnyugtattak és én vérmes reményekkel eltelve vártam. Hiába. Három nap is elmúlt, a bunda nem került meg. Micsoda három nap volt az! A feleségem elzárta az összes ruhákat és csak erős argu-mentáló képességemnek tulajdonítható, hogy az előszoba ajtajára nem tett lakatot. Átkoztam azt a bundát és szinte örültem már, hogy nem látom magam előtt.
 Egy este szokásos sétámat végezve a kör-uton, hogy, hogy nem, a Podmaniczky-utczába tévedtem. Éppen oda, hol a könyörületes szívek

sokkal rosszabb, mint más évek hasonló időszakában. Hanem azt a nyomorúságot rajzoljuk, a mi a fogyasztók tömegében grasszál, szinte epidemikus jelleggel. A vidéki kereskedő, ki a hitelviszonyok, a féktelen verseny következtében kényszerítve van, hogy ne csak készpénzért, hanem hitelre is áruljon vevőnek, — nincs abban a helyzetben, hogy vevőinek hitelképességéről megbízható tudósítást, értesülést szerezzen. Az üzleti könyvek tételei mind megdöbbentőbb arányokban növekednek — a kereskedők terhére. Javára alig valamivel. Hiszen ma már ott tartunk, hogy nemcsak kereskedők, hanem előkelő hivatalnokok is, tanárok, ügyvédek, stb. stb. — éppen úgy tesznek a kereskedőknek egyezkedési ajánlatot, mint akárcsak valamelyik megszorult kereskedő. Akárhány esetet tudnánk felsorolni, hogy 100—500 koronás tartozásokat, holmi 40—50 százalékos engedménnyel egyenlítették ki olyan „nagyságok” és „méltóságok” asszonyok, kik előtt hétrét görbült az a kereskedő, ki annak idején a kitűnő üzlet reményében kiszolgált. Egészséges viszonyok ezek? Előnyére válik az üzletnek, ha ilyen körülmények között a kereskedő vagy már előre számol az ilyen eshetőségekkel és éppen nem megfelelő, magas áron kínálja áruját, — vagy pedig olyan kikötéseket tesz, a melyek egyáltalán nem volnának megengedhetők a szolid üzleti életben. Bizonyos, hogy nem. De mégis mit tegyen a kereskedő, ki a versenytárs mögött nemcsak azért nem akar elmaradni, mert a maga reputációját félti, hanem azért sem, mert a kenyerét még inkább — félti.

Nehéz idők járnak — ez a mottó minden téren. Ezzel — indul harczba minden tényező, a mi a gazdasági küzdelmek terén szerepet vesz. A nyomorúság mottója. Ki tesz róla, hogy ez a mottó csak a multakra vonatkozzék? Ki tesz róla, hogy az a lidércnyomás, mi a szabad légzést, a szabad mozgást is lehetetlenné teszi, — megszűnjék? Nyilvánvaló, hogy az egyes, az elszigetelt akarat, legföljebb csak az egyén jó szándékát, igyekezetét bizonyíthatná. Az egész kereskedelemnek, kiváltképpen pedig a legiszonyatosabb helyzetben lévő kézműárkereskedelem erré hivatott képviselőinek kell azon lenni, — hogy ha már a nyomorúságot nem is, de legalább ennek a szakmának a végzetlen helyzetét, minden lehető és megengedhető eszközzel megjavítsák. Felsőbb és legfelsőbb intéző köreinknek pedig elég melegen nem ajánlhatjuk, hogy vizsgálják közelebbről a bajt. Kutassák a baj okát és legalább preventív intézkedéssel annak továbbterjedését tegyék lehetetlenné. Mert itt nemcsak egy szakmáról, annak szomorú helyzetéről, hanem egy megdöbbentő gazdasági jelenségről van szó. Ez a jelenség pedig egy olyan memento, melyet még magasabb közgazdasági, nemzeti szempontokból sem hagyhatunk figyelmen kívül!

HÍREK.

Eszembe jut ...

Eszembe jut, mit daloltam
A mult számban, még nem rég,
Hogy ívrakó lányt szerettek
És a szívem érte ég.
S most, a mikor széjjelnezek,
Ki hat legjobban reám?

Isten bizony, nem tudom, hogy
Melyik ívrakó leány?

Egyik még szebb, mint a másik,
De mosolyuk egyforma,
Megmosolyog engem mindegyik,
Csomót rakva csomóra.
Istennem, melyiknek fussak
Most már az arca után,
Ha egyként jó, ha egyként szép
Minden ívrakó leány.

És amig így töprenkedem,
Melyik is hát az enyém,
Pajzánkodva a régi kis
Ívrakó lány néz felém.
Ez az, ez! Szembe nézek,
Ő meg visszanez reám,
S érzem, hogy ő a megdalolt
Szép kis ívrakó leány.

Gáz.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Tóth Lajos nagykirályi végzett joghallgató a debreczeni kir. törvényszékhez ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká kinevezte.

— **Az Iparos ifjak felolvasó ünnepélye.** A debreczeni Iparos ifjak önképző egyesülete által 1901. február 3-án d. u. 4 órakor az „Iparos Otthon” disztermében (Simonyi-utca 1 sz. 3-ik lépcső, 2-ik em.) tartandó dal és szavallattal egybekötött felolvasás. Műsora: 1. „Dal-ünnep.” Boros Lajos karnagy ur vezetésével, előadja az egyesület dalköre. 2. „Komoly szavallat.” Előadja Varga László ur, egyesületi tag. 3. „Az iparoság erkölcsi méltatása.” Felolvassa Csiky Lajos theol. akad. tanár ur. 4. „Késő vágy.” Éneklik: Györfly Károly, Makay Sándor, Surina Sándor, Katona Kálmán, Debreczeni Lajos, Farkas István, Govrik Miklós és Schvarcz Dezső urak. 5. „Vigszavallat.” Előadja: Madarász Gyula ur. 6. „Kápolna.” Előadja az egyesület dalköre. Belépő díj nincs, szives adományok az egyesület részére köszönettel fogadtnak. Külön meghívók nem küldetnek, az érdeklődő közönséget ezután hívja meg a rendezőség.

— **Az új orvosi szigorlatrend.** A hivatalos lap közli a vallás- és közoktatásügyi miniszternek azt a rendeletet, mely az 1873 óta érvényes orvosi vizsgarendet megszünteti s helyette a már több ízben ismertetett új rendet lépteti életbe. Az új rend kötelező azokra az orvostanhalgatókra, akik az 1900—1901. tanév első felében iratkoztak be az orvosi egyetemre. A régibb orvostanhallgatók a régi szigorlatrend szerint vizsgáznak. A szabályrendelet a szigorlati díjakat is módosítja s bár kis mértékben le is szállítja. Az első szigorlat díja 80 korona, a másodiké 80 korona, a harmadiké 130 korona, az orvosdoktori felavatásé 130 korona, tehát összesen 403 korona, míg azelőtt 500 korona volt.

— **A debreczeni kereskedők táncestélye.** A nagyközönség bizonyára élénken emlékszik vissza arra a fényes estélyre, melyet a helybeli kereskedők a mult farsangon rendeztek s nem csekély örömmel veszik tudomásul, hogy az idén ismét hasonló mulatsághoz kínálkozik kedvező alkalom. Február hó 9-én tartják meg a debreczeni kereskedők táncestélyét, melyet a buzgó rendezőség az eddigieknel is sokkal fényesebbé akar tenni. A rendezőség élén Szabó Kálmán, Zádor Lajos és Sesztina Jenő állanak. A

nagy érdeklődéssel várt táncestélyre a meghívókat igen nagy számmal bocsátották ki.

— **Egy okos rendőrbiztos.** A napokban a rendőrök valahonnan egy részeg asszonyt szedtek fel. A derék hölgy annyira beszedett a gabonariumból, hogy nevét is alig tudta kimondani. Mikor pedig azt kérdezték, hogy hová való? a hangja elcsuklott és szólanul roskadt össze. Daru az okos rendőrbiztos nem akadt fenn ezen a kis intermezzon. Hová való lehet egy részeg asszony? mindenki tudja. Beírta hát, hogy az asszony: kabai.

— **Kömvés iparosok és segédek bálja.** A debreczeni kömvés iparosok és segédek önképző és betegsegélyező egylete pénztára javára február hó 2-án, a Margit-fürdő disztermében zártkörű téli táncmulatságot rendeznek. A zenét Kis Gyula zenekara szolgáltatja. A tánczot négy ifju magyar szőlővel nyitja meg. Belépti díj személyenként 70 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este pont 7 órakor.

— **Új állampolgárok.** Debreczenben 1900. év folyamán Trnka Gottlieb gőzmalom tulajdonos, Stampach Károly kir. kataszt. mérnök, Janatka Alajos műkertész, magyar állampolgárok lettek és ugyanezen év folyamán tették le a magyar állampolgári esküt a polgármester kezébe.

— **Választások az izraelita hitközségnél.** Vasárnap alakította meg a debreczeni izraelita hitközség 50 tagu képviselőtestületét. Az újonnan alakított képviselőtestületet vasárnap, február 3-án tartja az első gyűlést, a melyen az egyes előjárásági tisztségekre eszközlik a kandidálást. Értesülésünk szerint az elnöki tisztségre hármas jelölést emlegetnek: Reichmann Ármán, dr. Balkányi Miklós és Falk Lajost. A Reichmann megválasztását azonban bizonyosra veszik. Az általános előjárásági választásokat február hó 10-ikén tartják meg.

— **Kefegyérik munkások bálja.** A Stern József és testvére féle kefégyár munkásszemélyzete e hó 9-én zártkörű táncvigalmat rendez a Margit-fürdő disztermében. A sikerült, nek ígérkező táncmulatság tiszta jövedelme a kefégyár munkásainak segély-alapja javára fog fordíttatni. Belépő-jegy személyenként 1 korona, 20 fillér. Család-jegy 3 korona. A mulatságon a Veres Tóni jóhírű zenekara húzza a talp alá valót.

— **Mén kiosztás Debreczenben.** Az állami méneknek az egyes fedezetési állomásokra való kiosztása a debreczeni méntelep-osztálynál február hó 4-én fog megtörténni. A ménkiosztást Budaházy Kálmán miniszteri titkár fogja, mint kiküldött miniszteri biztos eszközölni s a célból február 3-án érkezik városunkba.

— **A gazdaközönség figyelmébe.** — A hortobágyi nyári legeltetési foglalkozás alapjául szolgáló birtoknyilvántartás egyenként az 1901. évre elkészülvén, ez uton fölkerem a debreczeni gazdaközönséget, hogy ezen birtoknyilvántartást hivatalomban (Városház 20-ik szám) a mai naptól számítható márczius hó 1-éig megtekinthetik, s észrevételeiket a birtokváltozásokat illetőleg megtehetik. Kovács Károly m. k., városi adóügyi számvevő.

— **A debreczeni kölcsönös segélyező-egylet** igazgatósága elhatározta, hogy a tagok még folytonos jelentkezése következtében az

újonnan belépő tagoknál február hó 15-ig az elmulasztott heti befizetések után késedelmet nem számít.

— **Képviselők párbaja.** Olay Lajos képviselő Lánzy Leóval összeszóvalkozva Lánzy Leót komisz zsidónak nevezte. Lánzy a sértő kifejezésért elégtételt kért Olaytól. Az ügyet kardpárbajjal intézték el. A párbajozó felek négyszer a leghevesebben csaptak össze, a nélkül, hogy egymást megsértették volna. A ségdek erre a párbajt beszűntették. A felek ezután kibékültek.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászlevelet. A fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a feledhetetlen jó édes anya, nagyanya, anyós, gyermek és testvér néhai öz. Paulay Györgyné született Hegedűs Ilonának, folyó 1901. évi február hó 1-én éjjeli 2 órakor, életének 48-ik, özvegységének 17-ik évében hosszas gyöngékedés után bekövetkezett elhunytát. Kedves halottunk földi részei február hó 2-án délután 2 órakor Főtvös-utca 5. szám alatt, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai temetőben tételnek öiök nyugalomra. Mely gyászszertartásra rokonainkat, barátainkat és az elhunytak jó ösmerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1901. február 1. A megboldogultnak gyermekei: Paulay Viktor, nejevel: Gyöngyösy Etel és gyermekeivel; Paulay Károly, nejevel; Gripler Mária és gyermekeivel; Paulay Gyula, nejevel: Borsos Juliánnával; Paulay Berta. Az elhunyt édes anyja: öz. Hegedűs Istvánné, szül. Dávidházy Juliánna; Testvérei: Hegedűs Karolina, férjével: Fazekas József és gyermekeivel; Hegedűs Károly nejevel: Orbán Erzsébet és gyermekeivel; Hegedűs Juliánna, férjével: Sathmáry Károly és gyermekeivel, a többi rokonok nevében is. (Dankó M. temetkezési intézete.)

— **Vakmerő betörés.** A napokban eddig még ismeretlen tettesek vakmerő betörést követtek el a Hatvan-utca végén levő Kovács Géza-féle faraktárban. A tettesek az irodába törtek be, hol remélni vélték a tulajdonos pénzt. Az irodába az ablakon keresztül hatoltak be, melynek üvegtábláit üvegvágyóval kíméltették, azt benyomták s az ablak réseit félretaszították, Bent aztán mindent fenekestül felforgattak, az íróasztal fiókjait feltörték, tartalmát összedurták, szétszörték. A nagy fáradozás dacára csak az egyik kis fiókban találtak mintegy harmincz korona pénzt, melyet el is vittek. Nagyon sietve távozhattak, mert magukkal vitték a másik kis fiókot is, melyben rájuk nézve teljesen értéktelen okmányok voltak. A betörést csak másnap vették észre s azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította. Mint a nyomozás eddigi eredménye mutatja, a betörést a helyi viszonyokkal teljesen ismerős egyének kevéssel éjjel után követtek el.

— **Feltört padlás.** Kellemetlen meglepetésre ébredt szerdán reggel Máté András homokkeri lakos; míg ő ugyanis a boldogok állomát aludta, valami szemfüles tolvaj felszerítette házának padlását aajtát s onnan nagy mennyiségű husneműt lopott. A rendőrség azonnal a tolvaj keresésére indult és sikerült is azt Nyalka Imre foglalkozás nélküli csavargó személyében hamarosan elfogni. Nyalka bevallotta tettét.

— **Meglopott óras.** Az elmúlt éjjel Főgel Gyula, helybeli óras és ókszerész Teleki-

adományát, a kenyeret osztogatták a szegény ébező embereknek. Mennyi nyomor egy halmazban! És hányféle alakja a legalsó társadalmi osztálynak! Három-négy töpörödött anyóka áll szemben egymással. Élénken társalognak, bizonyára a könyörületesszív sziv illetően megnyilatkozását méltatják. Most egy szegény, sovány asszony jön ki, nagy darab kenyérral és szinte futva megy a Városliget irányába. Szegény, vajjon hány éhes apróság várja otthon azt a darabka kenyeret? De különösen megkapta a figyelmemet egy fiatal ember. Láttam rajta, hogy nem ebből a fajtaból való. Szép, hosszú kabátban, kemény kalappal a fején. A nyomorult oly mohón ette azt a darabka kenyeret, hogy megessett rajta a szivem. Odaléptem hozzá:

— Szegény barátom, ön bizonyára jobb napokat látott valaha!

— Oh uram, amig keresetem volt, ha szűken is, de megéltem valahogy. De most... Három napja ez az első falat, amit mások könyörületességéből ehetem!

Végtelenül megsajnáltam. Istennem, de sok jobb sorsra érdemes, tehetséges ember pusztul így el! És milyen fiatal!

— Kedves barátom, jöjjön velem a lakásomra. Szivesen adok egy kis meleg ételt, italt és ott föl is melegedhet egy kicsit.

Utközben elmondta, hogy nős, két kis neveletlen gyermeke van és hogy azok is koplálnak annyit, amennyi csak beléjük fér. Mindjárt láttam, hogy jó házból való fiú, mert a kapunál váltig szabadkozott, hogy jó lesz neki ugyanis, ha

a cseléddel küldöm le, mert tudja, hogy csak alkalmatlanságot okoz, ha feljön és őt megöli a szegény. Szegény fiú. Ugyszólván erőszakkal cipeltem fel. Az asszonynak hamarjában elmondtam a dolgot. Nagyon jó szive van s több már kérnem kellett, hogy kimélje magát — annyira zokogott. Nagynehezen lecsendesült. De nem alhatta meg szó nélkül a dolgot:

— Lássa, nem jobb lett volna azt a pénzt egy ilyen szegény családnak adni, mint városi bundát venni rajta?

Igaz volt, beláttam. — Csakhamar ott párolgott az asztalon a vacsora. Kitűnő paprikás csirke, turós csusza, sült krumpli friss, falusi vajjal (óh, az a mama!) és tea. Az én vendégem evett jóízűen, szinte izzadt bele.

— Vesse le magáról azt a meleg bundát, hisz meg fog hűlni, ha kimegy — biztattam.

— Ezer bocsánat, — dadogta végtelen zavarral, — nem vehetem le, mert... mert nincs alatta másik kabát!

A feleségem újra sirni kezdett. Szegény, szegény ember! És szaladt a másik szobába, előhozta egy még használható kabátomat, egy meleg kendőt és egy félt kenyérral, meg holmi hideg sülttel becsomagolta.

— Ezt vigye haza. A kendőt a feleségének adja, hogy meg ne fázék szegény.

Nem tudom leírni azt a szégyenérzettel vegyes hálálkodást, amit ez a szegény, becsületos fiú produkált. Sirtunk mind a hárman. A bucsúzásnál még a kezébe csuszattam egy ötkoronás. Mikor elment, a feleségem a nyakamba borult.

— Lássa, mily boldogok vagyunk mi! Most érzem csak, mikor a nyomort ily közelről látom. Szegény ember. Bizonyára valami kis hivatalnok volt. Láta, milyen szép téli kabátja volt? Szegény, talán az egyetlen felszólánya hajdani jólétének!

Hosszasan eltűnődtem. Az élet, az igazi élet lebegett előttem a maga teljes borzalmasságában. Láttam, amint az a szegény éhező családjának örömteli szivvel nyújtja az én szerény adományomat. Mily öröm, micsoda bálaérzet! Valami jól eső érzés bizsergett át rajtam. Ime, megmentettem egy családot — talán az éhenhalástól. Hogy fogják ezek imáikba foglalni a nevémet... Lám, be sem mutattam magam annak a szegény fickónak. Tán csak nem veszi zokor? Mindegy. Imáikba foglalják az ismeretlen jötevő nevét és az én leszek! Leküzdve végre felinduláslomat, felöltöztem, hogy a sarki kávéházban az esti lapokat átnézzem. A kapunál belém kapaszkodott egy ur.

— Gyerünk.

Nem tudtam, hányadán vagyok. Hiszen menni akartam én. Éppen azt akartam, De hát magam akartam menni és ezt az urat sosem láttam. Ő újra megszólalt, valamivel emeltebb hangon.

— Önt egy órával ezelőtt egy gyanus alak látta bemenni. Ön vagy a büntárs, vagy orgazdaja. Semmi beszéd, mehetünk!

A nyüzsgő emberáradat mintha már is megakadt volna. Némelyek egészen az orrom alá álltak. Láttam, hogy ez valami sajnálatos félre-

értés és hogy az idegen detektiv, tehát engedtem az erőszaknak. A kapitányságra mentünk. Amint beléptünk, egy sapadt alak tűnt a szemembe. Ott ült egy széken mellényben és nadrágban, kabát nélkül. A detektiv lökött egyet rajtam és azt mondta a fogalmazónak:

— Itt van a másik is!

Hála szerencsecsillagomnak, a fogalmazó ugyanaz volt, akinek a városi bundám ellopását bejelentettem. Megismert. Sugott valamit a detektivnek, amitől az fülig vörösödött és elsomolygott. Azután hozzám fordult.

— Megvan a bunda!

— A bunda?

— Igen. Éppen most került meg!

— Lehetetlen! Hol találták meg?

A fogalmazó a megkabátlanított emberre mutatott.

— Ez a derék ember hozta vissza. De — ő is ellopta! Nézze meg uram jól, mert ez egy veszedelmes betörő!...

Meghült bennem a vér. A „mellényes” — az én becsületos vendégem volt. Kifogástalanul meghajította magát és ünnepélyes hangon ezt mondta:

— Uram! Végtelenül boldognak érzem magam, hogy némiképp viszonzhatom vendégszeretetét. Ime a bunda, viselje egészséggel. Kérem, kedves neje önagságának kézcsokomat átadni és megnyugtanni, hogy ne aggódjék, most már lesz egy-két hétig ellátásom!

Vécsey István.

utca 59. szám alatt levő lakásába ismeretlen tettesek betörték. Az ott talált férfi, nő és gyermek ruhaneműt, körülbelül százhatvan korona értékben összeszedték s vele nyomtalanul eltűntek. Főgel Gyula a lopást csak két nappal utóbb vette észre s így későn értesíthette a rendőrséget. A tolvajok, kik negyvennyolc órai időt nyertek, zóla teljes biztonságban érezhetik magukat, mert ez idő alatt bátran tuladhattak a lopott tárgyakon.

Öngyilkosság — nézőközönség előtt. Egy 68 éves öreg asszony vetett véget önkézzével életének. Az életunt öreg asszony öngyilkosságának a legnagyobb érdekességét kölcsönzi, hogy a házbeliek szemeláttára hajította végre tettét s a nézők közt nem akadt egy, aki segítségére sietett volna a halállal tusakodó asszonynak. A nem mindennapi eset a következőképp történt: A tégláskert I. járás 58. számú házában lakott öz. Kónya Gáborné, egy 68 éves asszony. Az elhagyott öreg asszonyon a házbeliek már néhány nap óta feltűnő buskomorságot vettek észre. Szerdán reggel a szokottnál korábban kelt, egy darabig izgatottan járt föl s alá szegényes szobájában, aztán hirtelen kiment a fasszobába, a hol felakasztotta magát. Az udvarban észrevették az öngyilkosságot, odamentek a fasszobához, kitárták az ajtót s fél órán át nézték a szerencsétlen öreg asszony haláltusáját, de egynek sem jutott eszébe, hogy bemenjen a szobába s levágja a kötelet, hogy megmentse a szerencsétlen öreg asszony életét. Idő lett volna, de egyik sem mert hozzá nyulni. Mikor már kiszünetelt, még akkor is nézték s' 10 órákor jutott eszébe, hogy a rendőrségnek jelentést tegyenek. A rendőrség részéről Fehér rendőrbiztos s Balkányi Emil ker. orvos mentek a helyszínre, de az orvos már csak a halált konstataulta. A hullát a kórházba szállították. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Zimándy könyvei Aradon. Az az országos botrány, mely a Kossuth-gyalázó Zimándy Ignác könyvének megjelenése után támadt, már jóformán lecsillapodott. A hazáru papnak feketesárga lelkű emberei azonban még mindig terjesztik a hazafiatlan írásokat, melyek tiszta eszű ember agyában nem is születhettek meg. Most Aradon próbáltak szerencsét. Az aradi iparosifjak önképző és betegsegélyző egyesületének könyvtára számára küldtek Zimándyék Kossuth-gyalázó könyveket. Az iparosifjak azonban a hazafiatlan könyveket nem fogadták el, hanem elégették. A kudarcz tehát újból elérte a Zimándykat. Nincsen siker, akárhová akarnak is betolakodni a Kossuth-gyalázók.

Elvált asszonyok klubja. Bécs városának elvált asszonyai — a kikkől már volt szó — jelenleg azon fáradoznak, hogy egy klubot alakítsanak, a mely érdekük védelmének a fő-uma legyen. Az előkészítő munkálatok már annyira haladtak, hogy már másodízben tartottak gyűlést, a melyen az elvált asszonyok oly nagy számban jelentek meg, hogy mindnyájan be sem fértek a terembe. A gyűlés szónoka Pelek Frida asszony kifejtette, hogy a klub célja védelmet és otthont nyújtani az elvált asszonyoknak, állást szerezni közülök azoknak, a kik a megélhetés nehézségeivel küzdenek és odahatni, hogy az elvált asszonyok lehetőleg gyámolítsák egymást. A klub tagjai 1 korona beiratási díjat és 60 fillér havi tagsági díjat fizetnek.

Elzúllott testvér. Hirsch József még csak 17 esztendősen legényke s már is a bűn útjára tért. Lopás miatt már többször volt bűntette. A napokban valahogy Debreczenbe került s meglátogatta Simonffy-utcán lakó testvérbátyját. A látogatás czélja azonban nem a testvéri szeretet kifejezése, hanem egy kis pumpolás volt. Hirsch Mór a bátyja azonban megtagadta a pénzt. Erre József lelővéssel fenyegette Mór. Az öregebb testvér a rendőrséghez vitte az elzúllt fiút s Székelyhidra toloncoltatta.

Statiztika az öngyilkosságról. Az elmúlt évben a rendőrségtől nyert értesülésünk szerint az öngyilkosok száma 29 volt. — 1899-ben mindössze 9 volt az öngyilkosok száma. Tehát az elmúlt év ijesztő növekedést mutat. Az öngyilkosok az elmúlt évben legnagyobb előszeretettel a kötéllel végezték ki magukat, mert 14 ember akasztotta fel magát. Meglőtte magát 9, méregtől halt meg 4. A legborzasztóbb halálnevet, a vonattal való elgázolást 2 választotta. Ugyancsak e helyen említjük meg, hogy természetellenes halálal 7 ember halt meg, 3 gázmergezés, négy pedig lőrügás folytán.

* **Felhívás!** Mindazok, kik makacs csusz és közzvényes bántalmakban szenvednek és hiába használtak szereket, vagy gyógyfürdőket, küldjék be czimeiket Zoltán Béla gyógyszerésznek (Budapest, V. Sétány-u.) s ingyen megkapják a világhírű Zoltán-féle kenőcs ismertetését. E váratlan szer hatása csodás, mert még a legrégebb csusz és közzvény-s bajokat is néhány nap alatt meggyógyítja.

* **Márkus Jenő** „Dréher sörosarnokában, naponta választókos zóna reggeli különlegességek,

vasárnap este katona zene hangverseny szabad be- menettel. Kedden Rácz Károly személyes vezetésével hangverseny. Pénteken nagy hal-estély Magyar Testvérek zenekara mellett Korona sör a lá Pilseni folyton csapolya.

Van önnek aszthmája?
Dr. Schiffmann aszthma-pora, a legmaka- csabb esetekben is azonnali enyhülést és teljes gyógyulást hoz létre, a hol már semmi más szer- nem segített. Kapható minden gyógyszerárban, csomagja kr. 3.20 és 5.80. A hol készletben nincs, onnan tessék Török J. gyógyszerészhez, Budapest Király-utca 12. fordulni. 2 3

* **Durator által** a cipőtalp minden 3—4 héten egyszeri bekenéssel ötször oly tartós és vízátlatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizo- nyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ára 1 és 2 korona. Pótlán 1 kor. 20 fillér beküldése után bérmentve küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipót-körút 1/b. szám. Kapható azonban mindenütt.

CSARNOK.

Korunk gyermeke.

Az unokahugom, a kis Geneviève, kétségki- vül egyike a legbájosabb kis gyermekeknek egész Párisban.

Csak látni kell hosszú empire-ruháskáját, csinos, kövér kis karját, nagy pásztor-kalapját, fe- kete haját és nagy komoly szeméit!

Ó, a szemei! Nem azért mondom, mert az én hugom, hanem fogadni mernék, hogy ilyen szem nincs több a világon.

S a Champs-Elysées-n és a Bois-ban egy gye- rek sem oly ügyes a karika-dobásban, mint ő és mindig Geneviève nyerte el az első díjat. De akkor kell csak igazán megnézni, a mikor lovon ül! Olyan bájos, mint egy regebéli kis királynő.

Az én kis Geneviève hugom most tizenne- gyedfél éves; a jövő évben fog először áldozni, ha a plébános ur nem lesz vele szemben nagyon szigorú.

Az imént a pásztor-kalapról s az empire-ru- háskáról beszéltem, de elfelejtettem megemlíteni, hogy ezt a ruhát vasárnap és szerdán viseli; a többi napokon meglehetősen piszkos és utálatos galléru gyapot-ruha van rajta s egy formátlan, kopott fe- kete kalap, a melyet összesen négy szu áru, színe- hagyott két szál buzavirág díszít.

Geneviève ugyanis apáca-iskolába jár s ezek- nek az intézeteknek az izlése és eleganciája eléggé ismeretes. Azt hiszem, hogy az ájtatos nénikék mindent elkövetnek, hogy növendékeikből a hiusá- got kiirtsák.

A különféle osztályokat egymástól megkülön- böztető öv-szalagok már magukban véve is rettenetek.

Geneviève most narancsszínű és zöld szalagot visel. De ez még semmi ahhoz a háló-főkötőhöz képest, a melybe szegénykének a haját belekény- szerítik!

Mint minden kis gyermek, a ki apácaisko- lába jár, úgy Geneviève is modern lány.

Semmi sem kerül ki a figyelmét. Ravachol történetét kívülről tudta; s ő tőle hallottam a mi- nap, hogy bizonyos Deacon urat egy évi fogházra ítélték.

— És meg is érdemli! Ugy kell neki! Miért gyilkolta meg a felesége kedvesét!

Geneviève anyja bizonyára nagyon kiváló asszony: a nővérem s így rosszat nem mondhatok róla; különben nem is érdemli, hogy rosszat mond- ják róla.

Neki is megvannak a maga hibái, mint min- denkinek, de alapjában véve nagyon jó asszony.

Csak hogy tulságosan nagy szenvedélyvel sze- reti a bibliát. Az ember soha sem hallja azt, hogy ezt kérdezné a leányától!

— Geneviève, megtanultad a francia törté- nelmi leczkét?

Ellenben folyton halljuk tőle a következő kérdést:

— Geneviève, tudod már a hittant?

S annyit zaklatták a hittannal a szegényt, hogy nem csodálom, ha a bibliai Tóbiást vén szél-

hámusnak tartaná s végül el se hinné, hogy Jónás valaha czethalnak a gyomrában utazott.

Egyszer, mikor a nővéremnek nagyon sok dolga volt, az az ötletem támadt, hogy egy kis vizsgát tartok a gyerekekkel. Eppen azt tanulta, hogy a kis Mózeset a király leánya a Nilusban megtalálta. Komolyan elhelyezkedtem egy karos székben, a könyvet a kezembe vettem s álmosan szivarozgatva hallgattam, hogy a kis leány vékony, éneklő han- gon mit beszél:

— A fáraó... a fáraó félt a sok zsidótól; azt gondolta... azt gondolta, hogy elveszik az orszá- gát... Ezért azt mondta, hogy minden zsidó fiút meg kell ölni. Mózeset három hónapig eldugták s aztán kosárba tették a Nilus partjára... És a fáraó leánya meglátta a kosarat és kivette. Magához vette a gyermeket... a gyermeket és Mózesnek ne- vezte, a mi annyit jelent, hogy a vízből van ki- mentve.

— Nagyon jól van, — szóltam s megcsókoltam. — Igazán nagyon jól van. De már most azt szeretném látni, hogy érted-e azt, amit jelent ez a szó, hogy: Mózes?

— Mózes annyit jelent, mint vízből kimentve. — Jól van. Hát most meg tudná-e mon- dani, hogy ki volt Mózesnek az anyja?

— Mózesnek az anyja? Hát a fáraó leánya. — Dehogyan! Hiszen a fáraó leánya Mózeset egy kosárban a Nilus partján találta.

— Ó igen, — válaszolt a gyerek hitetlenül mosolyogva, — azt mondta... Azt mondta, hogy találta a gyereket — hogy pletykázzanak róla, — de azért én tudom, — szólt a kicsi egész komolyan, hogy mégis csak ő volt az anyja!

SZINHÁZ.

(g. z.) Vasárnap este a „Nániban“, hét- fön este a „Boszorkárvárban“, láttuk R. Réthy Laura vendégművésznőt. Réthy játékaról csak jót, csak dicséreteset mondhatunk; természetes, eleven, temperamentumos az és mindenekfelett nem erőltetett. Hangja feltűnően erős, dallamos, tömör, érczesen csengő. Áriái elragadók, kupléi

bájosak. Termete szinpadí, arcjátéka meglepő. Szóval osztatlan, teljes sikert aratott Réthy, mit két ujjal vendégszerepléssel hálált meg.

Kedden kis ház előtt „Lilit“ játszotta Pe- rényi Margit sok sikkel, de nem egészen helyes felfogással. Énekszámait zajosan megtapsolták és ujrátatták. Virágállványt is kapott, mely azon- ban némileg Réthy-ellenes viszhang színében tünt fel.

Szerdán a „Három pár cipőben“ nyujtot- tak szép alakítást F. Kállay Lujza, Perényi, Bár- dos. Fáy Flóra s majdnem minden férfiszereplő. A darabot új betanulással, preczizen adták elő.

Csütörtökön ismét Réthy est volt, „Ripp van Winkleben“ a Lizett szerepét énekelte és játszotta a vendégművésznő igazi, természetes felfogással. Hangja oly erővel csengett, mint ta- lán még egy este sem.

Pénteken ismét Réthy Laura művészi játé- kában és énekszamaiban gyönyörködött a telje- sen zsufolt színház. „Szép Helena“ czimszerepét alakította a vendégszereplő művésznő fenomeá- lis hatással. Valóságos furoré volt, mit előidé- zett; ez osztatlanul teljes hatás alatt nem volt vége a sok tapsnak és kihívásnak. Ezuttal iga- zán elbucszott a művésznő attól a közönségtől, mely egy régen, mint most a legnagyobb bámu- lattal adózott kitűnő tehetségének. Partnerei mind jók voltak, Makrai kivételével, ki sehogy- sem tud beválni még kezdő naturbursnak sem.

Debreczeni piacz.

Jan. hó 29-én tartott heti vásár eredménye.

Buza: 14 kor. 44 fill. — 10 kor. 20 fill.
Kétszeres: 11 kor. 20 fill. — 8 kor. 20 fill.
Rozs: 14 kor. 50 fill. — 10 kor. 20 fill.
Árpa: 9 kor. 40 fill. — 9 kor. 20 fill.
Zab: 8 kor. 20 fill. — 8 kor. — fill.
Tengeri: 9 kor. 40 fill. — 9 kor. 20 fill.
Széna: 6 kor. 60 fill. — 6 kor. 40 fill. 5 kor. 20 fill. 5 kor. 00 fill.
A vásár lefolyása élénk volt.

Ifj. PÁJER JÓZSEF

porcellán-, üveg-,
lámpa- és konyhaberendezés nagy raktára
DEBRECZENBEN.

ÜZLETHELYISÉG: FŐPIACZ, KOSSUTH-UTCA SARKÁN.

Van szerencsém egy a helybeli, mint a vidéki nagyrédemű közönség becses tudására juttatni, hogy az ideny beáltával dusan összeállított lámpa raktárt rendeztem be.

Tartok raktáron minden jóhírű és gyártmányú

álló és függő lámpákat

a legjobb égőkkel egész gyári áron, ugymint Dittmár-féle nap, komet- ten, bahu, dupla és 30—40 gyertya lángu meteor-égőkkel, melyekkel eladás előtt mindig kipróbálva szolgálók.

Tartok raktáron igen finom szövésű kanócokat, lámpaollókat, lámpaüveg keféket, petróleum kannákat s minden egyes lámpa részeket.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.:

ét-, thea-, kávé-, mocca-, mosdó- és üvegekészleteimet

francia, angol s több hazai kivitelben igen jutányos áron.

Berndorf evőeszközöket, disztárgyakat, ugy chinaezüst, mint alpaccában árjegyzék szerint, továbbá csont- és faanyelű asztali és dessert késeket, mosdó aszta- lokat minden kivitelben.

Szobadisztítéshez nagyválasztékban szolgálhatok majolika és terakotta vázákat és korsókat, ugyszintén faldíszeket és szobrokat minden nagyságban.

Ajánlom továbbá az abaujmegeyi majolika gyár szép kivitelű áruk bizományi raktárát, mely gyártmányból dusan el vagyok látva. Konyhaberendezéshez minden ahhoz való kellékekkel a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál kamatot engedményezek. — Vidékre csomagoló látást nem számítok. — Vidéki megrendelésekre a csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történendő esetleges kárért felelősséget vállalok.

Kiváló tisztelettel

22—? (160)

Ifj. PÁJER JÓZSEF.

Az általam legfondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ,

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, vala- mint gyógyszerárban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr, nagy üvegnek 90 krajczár

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik:

TÓTH BÉLA

5—52 gyógyszerész és illatszerraktára DEBRECZENBEN (Tisza-palota).

2045. szám.
II. 1901.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak nyiregyháza — csapi vonalán, Kemece és Demecser állomások között építendő Nyir-Bogdány nevű rakodó állomás magasépitményi munkáinak elkészítése tárgyában ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és felbélyegzett ajánlatok legkésőbbén folyó évi február hó 15-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

Az előállítandó magas építmények a következők:

1. Egy 93.5 m² alapterületű földszintes felvételi épület;
2. „ szabadon álló árnyékszék;
3. „ állomási gazdasági udvar;
4. „ „ szemétködör;
5. „ „ sütőkemence;
6. „ „ kút;
7. „ 60 m² alapterületű áruaktár;
8. „ 10 m. hosszú nyílt rakodó;
9. „ egyszerű órház melléképülettel, sütőkemencével és kúttal.

Az építmények tervei, az építési leírás, a szerződési tervezet és a feltétfüzetek a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafentartási és építési osztályában, valamint ungvári osztálymérnökségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlathoz csatolandó építési leírás díj nélkül megszerezhetők:

Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el:

„Ajánlat a Nyir-Bogdány állomáson előállítandó magas építményi munkákra“

Bánatpénz fejében legkésőbbén f. évi február hó 14-én délelőtti 11 óráig 800, azaz nyolczszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de a névértékét meg nem haladható értékben fogadtatnak el. Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok közt a szabad választás jogát.

Debreczen, 1901 január hó 28.

(Utánnnyomás nem díjazatik).

CHOCOLAT
SUCHARD
Világkiállítás Páris 1900
nagy díj
a legmagasabb kitüntetés.

Jó és olcsó órák,
3 évi jótállással privát vevőknek

Konrad János
órágyára
arany, ezüst és ékszerárak szállító-háza
Brüx (Csehország)

Jó nickel-rem óra frt. 3.75.
Valódi ezüst-rem-óra frt. 5.80
Valódi ezüst láncz frt. 1.20.
Nickel ébresztő óra frt. 1.95.

Czégem a cs. és k. birodalmi czimerrrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő-levél van birtokomban. 6 50

Nagy képes árjegyzék ingyen és hérmertve.

KWIZDA FLUID
Kigyó-jel
TOURISTA-FLUID

Erősítő és erőtmegejítő céljából eredménytelennel használják az összes turisták, kerekárujárók és lovaglóknak nagyobb tourok után.

ÜVEG ÁRA 2 KORONA. 1/2 ÜVEG ÁRA 1 KORONA 20 FILLÉR.

Valódi csak fűtő védjeggyel. Kapható az összes gyógyszerárakban.

FŐRAKTÁR: KREISAPOTHEKE KORNEUBURG BECS mellet.

Az üzletvezetőség.

Bikszádi ásványvíz
árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a Kútkézelőség Bikszád (Sztarmégye).

BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet, mely egyedül a maga nemében több hirt-vev egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok hatásánál fogva fölébe h-lyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a heveny légszűhurut, hangszalag-hurut, vérköpés ellen. — Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tudósucs-hurutnál és kezdődő gümörkóránál, továbbá Bikszádi víz alkalmazkító eredményt értek el a zása által emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epehólyagbántalmónál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny- és idült női bántalmaknál, mint specíficum vált be.

A Bikszádi víz bérlője s a sztojkaí viz főelárústitól: **ALMER LAJOS és KÁROLY** nagybányai lakosok.

SZTOJKAI ásványvizet, mint Erdély gyöngyét, nem hiába neveztek el magyar karlsbadi viznek, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigorú diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epehólyagoknál, nemkülönbön czukorbetegségnél alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitűnő hatásu a Sztojkaí ásványviz zószerevek összes bántalmánál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A Sztojkaí ásványviz dús szénsavtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörppel vezyitve, mint kellemes üdítő ital, pártját ritkítja — A Sztojkaí ásványviz az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszas állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengerentuli szállítást.

Sztojkaí ásványvíz
árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a Forráskezelőség Sztojka u. p. Magyar-Lápos. (Szolnok-Dobokam.)

Czipő raktár.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt czipő raktáramat.

Ugyszinte mérték utáni megrendelést rövid idő alatt a legkényesebb igényeket is kielégítve készítek.

Raktáron vannak a legjobb kivitelben férfi-, női- és gyermek-czipők.

Üzletem Kossuth- és Battyányi-utczák sarkán. Kiváló tisztelettel

RÉTI GYÖRGY.

7—10

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényéknél, osztnáknál és meghűléseknel.

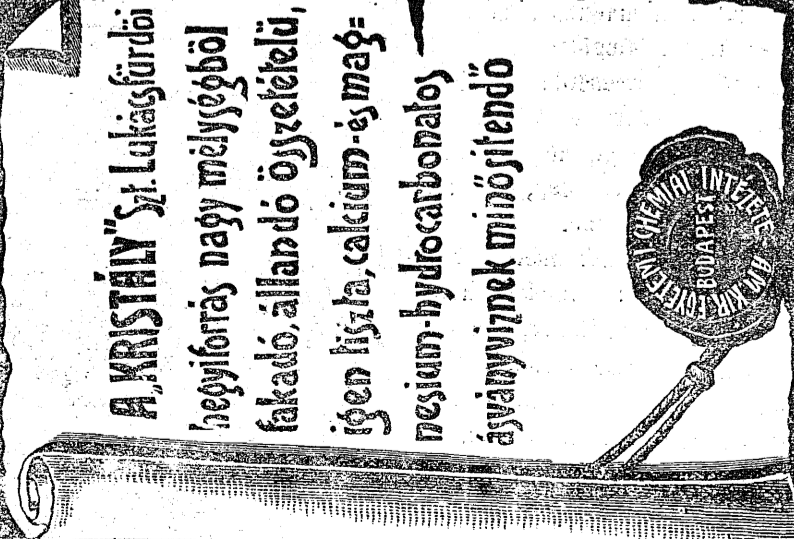
Intés. Silányabb utátnzatok miatt bevasárláskor mindig figyellemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ czéjegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Svédgyógytorna
órákra jelentkezni

Dr. Szász Adolf orvosnál
Kossuth-utca 9. sz. a. lakáson.

A KRISTÁLY Szt Lukásfürdői
hegyifortás nagy mélyégből fakadó állandó öjzetelű, igen tisztá, kalcium-és magnesium-hydrocarbonatós ásványvíznek minősítendő

„Több száz kiváló orvos által ajánlva.“
„A legizletesebb és legolcsóbb ásványvíz.“
„Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglobben.“